

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/86/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124010242
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3124010242.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Juraja Valáška na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23. júla 2024 prejednal sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Žiline, trvale bytom C. D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 75PP/13/2024 zo dňa 13.05.2024 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. B. zamietla, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 48T/96/2021 zo dňa 21.02.2022 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/75/2022 zo dňa 22.11.2022 bol A. B. odsúdený pre prečin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 75PP/13/2024 zo dňa 13.05.2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmieňané prepustenie z výkonu vyššie uvedeného trestu odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po jeho vyhlásení.

V jej písomných dôvodoch prostredníctvom obhajkyne poukázal na nález Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. II. ÚS 482/18 zo dňa 28.11.2018, v ktorom tento poukázal na zákaz dvojitého pričítania pri rozhodovaní o podmieňanom prepustení. Zastáva právny názor, že podmienky prognózy vedenia riadneho života súd prvého stupňa usudzoval výlučne na základe jeho minulosti, teda na základe jeho predošlých odsúdení uvedených v odpise z registra trestov. Uviedol, že takýto postup je v rozpore so zákazom „nie dvakrát o tom istom“ v totožnej veci, ktorá priamo vyplýva z princípu ne bis in idem uvedeného v článku 40 ods. 5 Listiny. Na základe uvedeného mal za to, že týmto došlo k porušeniu uvedeného princípu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prípadne aby sám vo veci objektívne na základe vlastného právneho názoru rozhodol.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, pričom napadnuté uznesenie vyhlásil po vykonaní (podľa názoru krajského súdu) potrebného aj dostatočného dokazovania. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa v prítomnosti svojej obhajkyne k priebehu svojho doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák.

K splneniu zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. krajský súd uvádza, že splnenie formálnej podmienky z pohľadu dĺžky doteraz vykonaného trestu odňatia slobody bolo preukázané, nakoľko odsúdený vykonal viac ako 1/2 z uloženého trestu odňatia slobody.

Krajský súd sa tiež stotožnil i s ďalšími závermi súdu prvého stupňa, že u odsúdeného síce bola splnená prvá materiálna podmienka spočívajúca v polepšení sa odsúdeného, ale čo sa týka druhej materiálnej podmienky spočívajúcej v očakávaní vedenia riadneho života na slobode, tak krajský súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa konštatuje, že táto nebola u odsúdeného splnená.

Krajský súd ďalej pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

V zhode s názorom súdu prvého stupňa aj krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú, a to z dôvodov, na ktoré podrobne poukázal už súd prvého stupňa. Krajský súd na tomto mieste len v celom rozsahu poukazuje na jeho správne úvahy a závery, s ktorými sa stotožňuje.

Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje najmä na zistenia, že odsúdený je kriminálne narušenejšou osobou so sklonmi k páchaniu najmä drogovej trestnej činnosti, vo vzťahu ku ktorej je špeciálnym recidivistom (pre trestný čin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi bol súdne trestaný celkovo už 3-krát). Celkovo bol súdne trestaný už 6-krát, s tým, že v prípade prvých jeho odsúdení evidovaných v registri trestov mu boli ukladané najskôr podmiennečné tresty odňatia slobody či peňažný trest, avšak neskôr bol trestaný už nepodmiennečnými trestami odňatia slobody. Osobitne v neprospech odsúdeného čo do zvýšeného rizika jeho recidívy vo vzťahu k jeho drogovej trestnej činnosti po jeho prepustení na slobodu vyznieva skutočnosť, že trest odňatia slobody, ktorý v súčasnosti vykonáva, mu bol uložený pre skutok spáchaný od presne nezisteného času do dňa 30.08.2021, pričom posledný trest odňatia slobody uložený mu pre drogový trestný čin vykonal iba dňa 24.01.2021 a v rámci tohto odsúdenia (Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/69/2015) mu bolo uložené aj ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, neskôr zmenené na ambulantné.

Najmä je potrebné zvýrazniť, že odsúdený bol v minulosti už opakovane vo výkone trestu odňatia slobody (aktuálne je vo výkone trestu tretíkrát za posledných 9 rokov), pričom v minulosti bol z výkonu trestu odňatia slobody už aj podmiennečne prepustený (z odsúdenia Okresného súdu Žilina sp. zn. 1T/55/2015), avšak napriek tomu neprestal s páchaním ďalšej trestnej činnosti. Okrem toho v prípade jedného podmiennečného odsúdenia došlo k nariadeniu výkonu podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody (odsúdenie Okresného súdu Martin sp. zn. 0T/100/2014). Z uvedeného tak vyplýva, že na odsúdeného bolo opakovane pôsobené rôznymi druhmi trestov, vrátane toho najprísnejšieho, teda nepodmiennečného trestu odňatia slobody, avšak na odsúdeného to zjavne nemalo dostatočný výchovný vplyv, keďže trestnej činnosti sa dopúšťal aj naďalej

a opakovane. Odsúdený zjavne vôbec v minulosti nevyužil šancu preukázať zmenu svojho správania a vedenia už len riadneho života na slobode bez páchania trestnej činnosti.

Osobu odsúdeného vzhľadom na tieto skutočnosti preto možno charakterizovať ako osobu s výraznými sklonmi k páchaniu trestnej činnosti, najmä drogovej trestnej činnosti, pričom je zjavné, že z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mal dostatok možností preukázať snahu o vedenie riadneho života a zmenu svojho správania, avšak tieto nevyužil.

Odsúdený spôsobom svojho predchádzajúceho života teda preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie zákonom predpokladaného účelu trestu a je potrebné na neho pôsbiť práve výkonom trestu odňatia slobody, pretože zjavne na slobode nie je schopný viesť riadny život a tento je schopný viesť naopak iba v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody (s poukazom na vyššie uvedené konštatovanie, že počas doterajšieho výkonu trestu sa polepšil).

Naviac aj ústav na výkon trestu konštatoval u odsúdeného menej priaznivú resocializačnú prognózu a stredné riziko recidívy trestnej činnosti, i keď s týmito (pre konajúce súdy len odporúčacími) závermi sa krajský súd stotožnil len čiastočne. Podľa názoru krajského súdu je totiž v prípade odsúdeného riziko recidívy skôr vysoké, vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti.

Tiež bolo potrebné v neprospech odsúdeného ešte prihliadnuť aj k tomu, že aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Čo sa týka sťažnostnej námietky odsúdeného spočívajúcej v poukazaní na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 482/18 zo dňa 28.11.2018, krajský súd túto považoval za nedôvodnú, najmä z dôvodu odlišnej skutkovej situácie s prejednávanou vecou (v tomto náleze bol „riešený“ prípad odsúdeného, ktorý bol dvakrát neúspešne podmienčne prepúšťaný z výkonu trestu, ku ktorým došlo pred 21, resp. 17 rokmi). Ústavný súd Českej republiky v tomto náleze konštatoval fakticky nedostatočné odôvodnenie konajúcich súdov posudzujúcich splnenie zákonných podmienok na podmienčne prepustenie sťažovateľa, avšak podľa názoru krajského súdu v prípade odsúdeného súd prvého stupňa v napadnutom uznesení riadne, logicky a presvedčivo vysvetlil nesplnenie druhej materiálnej podmienky pre jeho možné podmienčne prepustenie a takýto jeho záver si osvojil aj krajský súd. Naviac aj Ústavný súd Českej republiky v tomto náleze uviedol, že najmä opakovane páchaná trestná činnosť v krátkych intervaloch nasledujúcich po prepustení z predchádzajúceho výkonu trestu odňatia slobody môže naznačovať, že od odsúdeného nie je možné očakávať vedenie riadneho života.

K tomu krajský súd považuje za potrebné uviesť, že materiálnu podmienku možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 2 Tr. zák. je potrebné skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017), ako i prihliadať na charakter a povahu spáchanej trestnej činnosti. Inak povedané – podmienčne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy, pričom takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď napr. uznesenia pod sp. zn. 3Urtost/3/2015, 3Urtost/1/2015 a 6Urtost/1/2015) aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti. Trestná minulosť odsúdeného jasne indikuje jeho sklony k páchaniu najmä drogovej trestnej činnosti.

Krajský súd dodáva, že aj samotný Ústavný súd Českej republiky viackrát uviedol, že neprepustenie odsúdeného z výkonu trestu nie je možné považovať za trest a prihliadnutie na odsúdenie nie je porušením zákazu opätovného trestného stíhania za čin, pre ktorý bola osoba právoplatne odsúdená (III. ÚS 2985/18). Zohľadnenie trestnej minulosti totiž nepredstavuje porušenie pravidla ne bis in idem (zákaz dvojitého pričítania) v zmysle čl. 40 ods. 5 Listiny, keď práve naopak sú tieto skutočnosti kľúčové pre odpovedanie na otázku, či možno od odsúdeného očakávať, že povedie riadny život (IV. ÚS 2253/2014).

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme

dovršenja nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený aj v celosti vykonal (keďže predpokladaný koniec trestu má už dňa 05.02.2025).

Na vyššie konštatovanom závere o nesplnení zákonných podmienok pre podmiennečné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody nemohol zmeniť nič ani predložený písomný prísľub zamestnania po (prípadnom) prepustení na slobodu.

Preto krajský súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť odsúdeného zamietol ako nedôvodnú, keď odsúdený nespĺňal jednu z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.